

Єршова Н. Ю.,

к. е. н., доцент,

**Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»**

ДЕТЕРМІНАНТА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦЯ З УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

В умовах ринкової економіки роль фахівця з управлінського обліку в системі управління підприємством різко зростає. В американському Положенні з управлінського обліку «Визначення управлінського обліку» вказується, що професія бухгалтера з управлінського обліку охоплює партнерство у прийнятті управлінських рішень, розробку систем планування та управління результативністю, і забезпечення експертного підходу до питань фінансової звітності та контролю для надання допомоги менеджерам у формулюванні та виконанні стратегії організації [1]. Потреба в діяльності фахівців з управлінського обліку обумовлена також розумінням обліково-аналітичного забезпечення стратегічного управління підприємством як інформаційно-забезпечуючого процесу. Завдання стратегічного управлінського обліку обумовлюють формування факторів, які впливають на діяльність фахівця зі стратегічного управлінського обліку.

Детермінанта професійної компетентності фахівця з управлінського обліку базується на концепції компетентності, яка покладена в основу сучасних навчальних технологій і базується на динамічній комбінації знань, умінь та цінностей та особистих якостей, що дає успішно реалізовувати професійні функції (з огляду на визначене у проекті TUNING «поняття компетентії») [2]. В такому контексті модель організації діяльності фахівця зі стратегічного управлінського обліку має чотирьохрівневу структуру з виділенням специфічних факторів, які впливають на фахівця на кожному рівні (табл. 1). На персональному рівні нам бачиться проблема, пов'язана з формуванням компетентнісної моделі фахівця зі стратегічного управлінського обліку як інтегрованої властивості, що складається з низки взаємопов'язаних

компетенцій, які включають здатність актуалізувати наявні власні можливості для ефективного виконання професійних обов'язків, достатній рівень фундаментальних знань та вмінь, високий рівень інформаційної компетенції, наявність розвинутих аналітичних здібностей, адекватну самооцінку, самоефективність, володіння ефективними комунікативними технологіями. На нашу думку, сформувати необхідні навички для здійснення вказаних завдань можна у процесі перманентного навчання.

Таблиця 1 – Фактори, які впливають на діяльність фахівця зі стратегічного управлінського обліку

Рівень організації діяльності	Фактори
Персональний	Психологічний тип особистості, культурний рівень, рівень освіти, тип взаємин з керівником, підлеглими, колегами, здатність до самонавчання і саморозвитку
Локальний	Структура бухгалтерської служби, комунікації з іншими підрозділами, з експертами, регламенти, стандарти та інструкції, внутрішнє комп'ютерне середовище
Національний	Система нормативного регулювання, саморегульовані професійні організації, періодична печать, система освіти та підвищення кваліфікації, система атестації, етичні норми, виставки, конференції, конкурси
Міжнародний	Міжнародні стандарти фінансової звітності, кодекс етики, діяльності міжнародних професійних організацій, міжнародні стандарти освіти

Структура професійної компетентності фахівця зі стратегічного управлінського обліку передбачає:

– наявність мотивації до формування професійної компетентності з питань управлінського обліку, а також здатність до мотивування інших до ефективної професійної діяльності у цьому напрямку;

– усвідомлення загальносуспільної та професійної цінності обліково-аналітичної діяльності та компетентності з питань управлінського обліку в сучасних умовах;

– наявність знань, умінь та навичок досвіду застосування інформаційних технологій, мови світового спілкування, фахової термінології, знання про професійну діяльність;

– наявність чіткої стратегії формування професійної компетентності під час навчальної підготовки та стратегії застосування компетентності з питань управлінського обліку у професійній діяльності;

– здатність здійснювати професійну діяльність та, за потреби, корегувати (підвищувати рівень) власну діяльність.

На локальному рівні факторами, які впливають на діяльність фахівця можуть бути структура бухгалтерської служби, комунікації з іншими підрозділами, з експертами, регламенти, стандарти та інструкції, внутріфірмове комп'ютерне середовище, корпоративна культура. Корпоративна культура є важливим фактором, який впливає на діяльність фахівця зі стратегічного управлінського обліку: пріоритет загальних, колективних цілей в системі управління; тісна ув'язка особистих відносин і успіху працівника з процвітанням всієї організації; колективна зацікавленість у виконанні роботи; групова, корпоративна система цінностей сприяють підвищенню ефективності кадрового забезпечення стратегічного управлінського обліку на підприємстві.

На національному рівні факторами, які впливають на діяльність фахівця зі стратегічного управлінського обліку можуть бути система нормативного регулювання, саморегульовані професійні організації, періодична печать, система освіти та підвищення кваліфікації, система атестації, етичні норми, виставки, конференції.

На міжнародному рівні факторами, які впливають на діяльність фахівця зі стратегічного управлінського обліку можуть бути МСФЗ, кодекс етики, діяльності міжнародних професійних організацій, міжнародні стандарти освіти.

Список літератури:

1. Голов С.Ф. Управлінський облік. Підручник. – 3-тє вид. – К.: Лібра, 2006. – 704 с.
2. Tuning Educational Structures in Europe [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www/let.rug.nl/TuningProjekt/index.htm>; – tuning.unideusto.org/tuningeu.
3. Карпов А.В. Понятие профессионально важных качеств деятельности / А.В. Карпов. – М.: ВЛАДОС-ПРЕСС, 2003. – 352 с.